

Ržen: Nisem prikrival. Pogovor ni utegnil nanesti na to. Pravzaprav je pa sedaj že vseeno, čigav je svet.

Pogačar: Ni vseeno, če brez mojega travnika nihče ne more izrabiti vode.

Ržen: Najmanj Vas vsaka občina lahko razlasti. In občine, katerim bom odstopil gradbeno dovoljenje, Vam ne bodo prizanašale.

Pogačar (ves iz sebe): Vi ste — Vi — Vi bi dali dušo, da me spravite na boben. — Občinam — občinam.

Ržen: Moral sem, ko ste mi za hrbtom razbili srenjo in zadrugo.

Pogačar: Tudi občine Vam bom.

Franica: Če jih boš?!

Pogačar: Bom. S Kavalarjem se zvežem.

Ržen: Le. Ako se vama posreči, sta dosegla vse. Ne bom se več boril z vama. Celo zastonj vama prepustim dovoljenje in načrt.

Pogačar (se ozre po sestri in hčerah): Ste slišale? Dovoljenje in načrt. Zastonj. Da bom imel priče.

Ržen: Ne bo treba. Bom sam sebi dovolj žalostna priča. Tvega človek, da bi odvezal psa z verige in pes ga zato okolje, ker ga je naščuval tisti, ki ga je priklenil. Če celo najboljši, ki so jim moji rojaki zaupali, ne bodo zmogli drugega, kakor da vgriznejo v roko, katera jih hoče oprostiti, naj ostanejo večno priklenjeni in pretepani. Saj je svet velik. Odnehal bi bil že pri zadrugi, pa sem zgubil Martino in Dano —

Martina in **Dana** (vstaneta in ne moreta izpregovoriti niti se ganiti z mesta).

Franica (ga prime za roko): Ivan! Poslušaj teto!

Ržen (mrko predse): Bom sam sebi dovolj žalostna priča.

Martina: Papa! Prodaj Žale in podvrzi se poravnavi!

Pogačar (napol smeje): Sedaj ne. Že davno nisem tako upal.

Dana: Denar, ki ne pozna duše.

Pogačar: Vem, kaj delam.

Franica: Gros in Ovsenek sta te zapustila. Podgane skačejo s krova.

Pogačar: Naj, podgane! Jaz pa sem bil dober vojak, ki se celo ranjen zaleti na nož in zmaga.

Dana: Padel boš.

Pogačar: Se boš vsaj ti streznila in ne boš silila več za tem prekletim kajžarskim sinom.

Franica (napravi, kakor bi mu hotela zamašiti usta): Lovro!

Dana: Pusti ga! Kakor vedno, že naprej vali odgovornost na druge.

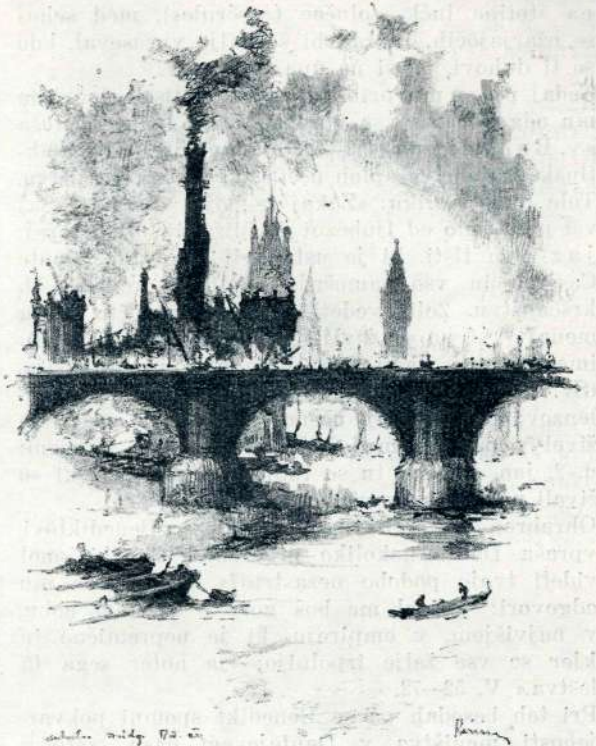
Ržen (ki je sklonjen premišljeval, se izravna): Prekleti kajžarski sin sprejme boj na nož. (Ponosno odide in nikogar več ne pogleda.)

Dana (se opoteka skozi salon na desno; drži se bolešno za čelo): Boj na smrt.

Franica (hiti k njej): Dana —! Danica —! (Vrat ne utegne zapreti.)

Martina (žuga Pogačarju s prstom): Papa —

Zastor pade.

VLADIMIR KIRIN: WATERLOO BRIDGE.

DANTE ALIGHIERI: LA DIVINA COMMEDIA. PREVEL IN RAZLOŽIL J. D.

III. del: RAJ.

Spev XXII.

V prejšnjem spevu (XXI.) smo se z Dantejem vzpeli na sedmi planet, Saturn, kjer smo zagledali misteriozno lestvo, segajočo v najvišje nebo, po njej pa doli in gori stopajoče duhove, ki so v življenju gojili kontemplacijo. Slišali smo razlago Petra Damijana o tej lestvi, o predestinaciji, o visoki ceni evangeljskega uboštva ter o bogastvu sodobnih prelatov. In ko je svetnik prišel do te točke, so vsi duhovi zagnali oglušujoč krik. Tu, v XXII. spevu (nahajamo se do v. 96 tega speva še na Saturnu), nam pesnik v uvodu najprej slika vtis tistega silnega krika nanj: prestrašil se je in se kakor dete k materi zaupno ozrl k Beatrici, ki ga spomni, da je v Raju, kjer je vse sveto in se vse, kar se zgodi, zgodi iz svete gorečnosti. In nato mu razloži pomen tistega krika: »Da si razumel besede, izgovorjene v krik, bi vedel, da se bliža osveta, ki jo boš še sam doživel. (Tu najbrže namigava na napad na papeža Bonifacija VIII. v Anagniju ter na babilonsko sužnost papežev, od Klementa V. dalje.) Bog kaznuje vedno o pravem času, naj se ljudem zdi prehitro ali prepozno.« V. 1—18.

Po tej razlagi mu Beatrice veli, naj se ozre še po drugih blaženih duhovih. Dante, poslušen, upre pogled v ono veličastno lestvo, kjer vidi